

Paremusjärjestuse koostamisel arvestame ka vastuste laekumise kellaaegu!

Vastuseid ootame hiljemalt kell 13.00 e-postile ulvi@valgark.ee

Osalejate kool ja klass.....

Osalejate ees-ja

perekonnanimi.....

Emakeelepäeva viktoriini küsimused 2025

1. 2025. aasta on eesti raamatu aasta, sest sel aastal möödub 500 aastat esimest korda eesti keelt sisaldanud teksti ilmumisest. 1525. aastal trükiti teadaolevalt esimene eestikeelne raamat, mis aga Lübeckist Eestisse ei jõudnudki.
Millal tähistati esimest korda eesti raamatu aastat? Lisapunktid saab, kui nimetate, millise trükise ilmumisest oli see ajendatud ja kes olid selle trükise autorid? (1+3 punkti)

Vastus:

2. Nimeta see eesti luuletaja, kelle sünnist möödub sel aastal 75 aastat, ja nimeta tema esimene lasteluulekogu, mille ilmumisest möödub 45 aastat. Luuletaja on töötanud nii piimamehe, päästeparvedekontrollija, orkestritöölise, trükkali kui ka asjaajajana. Ta kuulus 1980ndatel kirjandusrühmitusse Närbujad. Tema esimeses lasteluuleraamatus ilmunud luuletust esitas aastaid eesti üks läbi aegade populaarsemaid rokkansambleid Ruja. (2 punkti)

*Iga pähkli jaoks on kuskil ussid.
Kunagi on kohtumise päev.
Oma pähkel mõnel ussil
ka leidmata jääb.*

Vastus:

3. Käesoleval aastal tähistab Valga Keskraamatukogu kahte suurt juubelit – 160 aastat asutamisest ja 100 aastat taasasutamisest. Nagu teame, on heal lapsel mitu nime, ja ega raamatukogugi saa selles osas kehvem olla. Milliseid nimesid on Valga Keskraamatukogu oma pika ajaloo jooksul kandnud? (Lisapunkti saab see, kes oskab nimetada selle 1902. aastal rajatud hoone nime, kus Valga Keskraamatukogu on alates 1996. aastast asunud.) (5+1 punkti)

Vastus:

4. Haiku on lühike Jaapanist pärit luulevorm, mille puhul on traditsiooniliselt ette määratud värsside (luulerida) ja silpide arv, ning teemavalik. Haiku koosneb kolmest värsist, silpide arv on igas värsis vastavalt 5+7+5, ning tavaliselt on teemaks loodus, aga eriti aastaajad. Haiku keskmine värsirida peaks sisaldama vihjet konkreetsele aastaajale ilma seda nimetamata. Luuleta üks haiku, järgides eelpool nimetatud reegleid. Näidishaiku pärineb eesti tuntud sürrealistliku luuletaja Andres Ehini sulest. (2 punkti)

*Kleepuvast mudast
kartuli tumepruun rõõm
välja ei pääse.*

Vastus:

5. Antonüüm on sõna, mis on mingi sisulise tunnusjoone poolest teise sõnaga vastandlik, kusjuures nende muu tähendussisu langeb kokku (*kole* vastand on *ilus*). Oksüümoron on kõnekujund, mis stiilivõttena ühendab vastandlikke mõisteid (*kole ilus*). Nimeta järgmiste sõnade antonüümid ning seejärel moodusta neist oksüümoron. (8 punkti)

*Kõrvetav –
Mees –
Koomiline –
Õnn –*

6. Kõnekäänd on rahvapärane piltlik ütlus mingi olukorra, nähtuse või inimese iseloomustamiseks. Millise iseloomuga inimesed peituvad nende kõnekäändude taga? (5 punkti)

*Kassinoorik –
Varjumõetaja –
Õige kui siga pahnas –
Kõrgest sündenu ja sannalavalt maha sadanu –
Rabe kui odrakarask –*

7. Mis on keelekorpus? Kui palju tekstisõnu on 2023. aasta seisuga eesti keele ühendkorpuses? (2 punkti)

Vastus:

8. Nimeta kolm keeleomadust, mis on inglise keeles tavapärased, kuid eesti keeles puuduvad. (3 punkti)

Vastus:

9. Eesti keele kõige pikemad sõnad on liitsõnad ja koosnevad viiest osisest, nagu näiteks elevandilondikondiluuüdi. Viis erinevat osist on elevandi, londi, kondi, luu ja üdi. Nimeta veel üks viiest osisest koosnev eestikeelne liitsõna. (5 punkti)

Vastus:

10. Lahenda keerdküsimus. Miks koer saba liputab? (1 punkt)

Vastus:

11. Eesti keeles on päris palju mitmetähenduslikke sõnu. Sellist keeles esinevat nähtust nimetatakse kas polüseemiaks (kui sõna tähendused on omavahel seotud, nt klaas on materjal, aken, jooginõu) või homonüümiaks (kui sõna tähendused ei ole omavahel seotud, nt palk on töötasu ja langetatud puu laasitud osa). Püüa leida järgnevatele sõnadele vähemalt kaks tähendust: puur, tigu, tint, viks, saar. (10 punkti)

Vastus:

12. Mõista-mõista, mis see on. Inimene ei ole, aga räägib, puu ei ole, aga lehed, särk ei ole aga õmmeldud. (1 punkt)

Vastus:

13. Milliste teenete eest pälvitakse Ferdinand Johann Wiedemanni keeleauhind, mille 2025. aasta laureaadiks oli keele- ja kirjandusteadlane Tiit Hennoste? Nimeta see Eesti lastekirjanik, kelle nimi sai inspiratsiooni laulupeost, ja kes pälvis Wiedemanni keeleauhinna 10 aastat tagasi. (2 punkti)

Vastus:

14. Palun pane järgnevad laused ilusasse eesti keelde.

Tbh, selle viktoriini vibe on sus, või lausa skibidi toilet. Homie püüdis fr paista eesti keele baddie'na ning koostada GOAT viktoriini, aga teda tabas brain rot ja välja tuli epic fail. See on täielik scam. (3 punkti)

15. Arva ära, millist raamatu peategelast on kirjeldatud:

Ta sündis pärast oma isa surma. Ta paistis juba sünnist saadik silma oma tugevusega ning hakkas kolmekuusena kõndima. Tal oli kaks vanemat venda. Talle meeldis kangesti ujuda, kakelda ja pidutseda. Tal oli kalduvus kergesti ärrituda ja vihahoos mõtlematult

reageerida. Ta oli vapper sõjamees, kellele sai saatuslikuks tema enda isale sepistatud mõõk. Tema päris nimi oli Sohni. (1 punkt)

Vastus:

16. Lisa puuduolevad kirjavahemärgid ja pane sulgudes olevad sõnad õigesse käändesse. Vajadusel võid kasutada sõnaveebi abi. (17 punkti)

..... (muuseum) on lugematu hulk(šedööver) mille autorluse osas on (asjatundjad) kahtluseid. Sügava (kunstiellamus) saamiseks ja (kunstipublik) meelerahuks nähakse kõvasti vaeva et selgitada välja maalide skulptuuride gravüüride ja isegi sõejoonistuste (provenients) mis lisaks teostele (tõsiseltvõetavus). (mõned külastajad) jaoks on saanud sellest muuseumi (igakuine) väisamise põhjus kuigi (museaalid) päritolu määramine käib (vaevarikas) ja (aeganõudev).

17. Nimeta pildid olevad kaks eesti kirjandusse oluliselt panustanud inimest. Üks nendest on tuntud lastekirjanik ja teine kirjanik, tõlkija ja murdeluuletaja. (2 punkti)

